

Societății

Gazeta Transilvaniei

Adresă: Administratia
Tipografie:
Bucovina, piata mare, Târgu Mureș
Inimul Nr. 30.

Scrisoare de abonări:
Bucovina, piata mare, Târgu Mureș
Inimul Nr. 30.

Editorat mai primul în Viena
H. Noss, Hartenstein & Vogler (Otto Weiß), H. Schadek, Alois Herold, M.
Dobos, A. Oppelt, J. Donnerberg; în
Rudapesta: A. V. Södberger, Eck-
stein Bernas; în Frankfurt: G. L.
Dauw; în Hamburg: A. Steiner.
Pretulă insertiunilor: o seră
garmonă peste o coloană 8 cr. și
8 cr. timbru pentru o publica-
re. Publicari mai dese după
tarifă și invocată.
Declarație pe pagina a III-a o
seră 10 cr. v. a. seu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

(INTUMERU DE DUMINECA 8)

Gazeta este în fișă-parcă.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un anu 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Dumineca 2 fl. pe anu.
Peatru România și străinătate:
Pe unu anu 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 franci.
Se prenumără la totale oficiale
postale din intră și din afară
și la dd. electorat.

Abonamentul pentru Brașov:
Administrator, piata mare,
Târgu Mureș Inimul Nr. 30 etajul
I. pe unu anu 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe unu anu
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Unu exemplar 50 cr. v. a.
sănătate 15 bani. Atât abona-
tele cătă și insertiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 40.—Anul LVII.

Brașov, Dumineca, 20 Februarie (4 Martie)

1894.

Nemulțumirea și fierberea în Serbia.

Brașov, 19 Februarie v.

Când tânărul rege Alexandru al Serbiei a delăturat pe regenții, său locțiitorii domnesci, cari guvernuau țera în numele lui, și proclamându-se maiorenă a luană frânele guvernării în mâna sa, elu suse intimpinăt cu bucuria și cu insuflare de către intreg poporul sărbescu.

La putere era partida radicalilor, care are majoritatea în țera și cu care merge și partea cea mai mare a tărânimii sărbesci. Se credea, că regale se va înțelege bine cu radicalii, deoarece elu făgăduise, că va păzi cu sfintenie constituția țerii. Au și mersu tōte binioru și paciniciu pănă ce a trăită ministrul-președinte Dokică, razimul de frunte al regelui, care era radical, dărera omu înțeletu și cu prevedere. După moarte ministrului Dokică însă s'au schimbăt lucururile spre rēu și totu mai spre rēu.

Radicalii sărbesci dela putere începură să prigonescă pe toți cătă nu erau de-o părere cu ei și tōte ierarhicele legile celor din tabera loru le iertau. Pusera mâna pe tōte funcțiunile din țera, și în patima loru de a stăpâni după dorința și placul loru, începură să nu mai respecteze vici chiar autoritatea regelui. Vădindu-se astfelu strințorat tânărul rege prin uinelurile partidei radicale dela putere, cari erau sprijinite de agenții Rusiei din Serbia, și temându-se să nu se nască neoienduchi in țera, elu a chiamat pe tatăl său Milan, care era la Parisu, să vină la Belgradu și să-i dea mâna de ajutoru în guvernarea țerii, ca vulturul ce avea multă experiență și să cunoște forte bine omenei și imprejurările din țera. Fostul rege Milan iusă, după constituția, numai atunci în era iertat să vină în Ser-

bia, când regale, fiul său, ar fi fost greu bolnavu. Deși era oprită prin urmare venirea lui, prin lege, elu totuști s'a grăbitu a primi invitarea fiului său și a sositu de-o dată în Belgradu.

Din acestu momentu au isbucnit cu indoită putere nemulțumiri în țera și fierberea cresce pe di ce merge. Radicalii dela putere au protestat în contra venirei ex-regelui Milan, căci sciau, că scopul lui este îndreptat în contra loru, că are de cugetu a înfrângă stăpânia radicalilor. Ministerul radicalu și-a datu demisiunea și regale, cătă că majoritatea în Scupștină și în totă țera este a radicalilor, a numită unu ministeriu neutralu sub președinția fostului ambasadoru sărbescu la Viena, Simici.

Noul guvern fău primitu cu protestari în Scupștină și aprópe în totă țera. Radicalii, încuragiati de ambasadorul rusescu din Belgradu, Persiani, se hotără să răstorne cu orice prețu acestu guvern și să céră ca Milan să plece din Serbia. Milan insă rămase, și acum se începă lupta înversunată, ce amenință adă și sguduri din temelia țera. Față cu stăruințele lui Milan de a se înțelege cu celelalte partide, cu liberalii și cu progresiști, ca să potă răsturna influența radicalilor, ce-o crede pericolosă dinastiei, se nascu o mișcare, ce este îndreptată chiar în contra dinastiei.

Radicalii strigă, că nu voru suferi ca drepturile națiunii să fiă încălcate de nimeni, și amenință cu răscola. Agenții prințului Karageorgevici, care tinde a ajunge domnū, cutreeră țera și atîta poporul în contra regelui și a dinastiei Obrenović. Amăraciunea cresce în popor și în fața ei aflămă, că Milan, care nu vré să se depareze din Serbia, stăruie ca să se ia mesuri estra-ordinare și cele mai aspre pentru susținerea ordinei. Cătu de mare

este încurcătura în Serbia se vede din scirile pestrițe, ce sosescu de acolo, și cari adă dică una, mână ală.

Cea mai nouă scire dice, că Milan ar fi sfătuittă pe fiul său să numescă pentru totă Serbia unu dictatoru militaru, care să facă ordine. Unu astrelu de pasu ar căsuna țara îndoeală vărsare de sânge, căci radicalii s'ar rescula în potriva unui astrelu de absolutismu, și revoluținea ar fi gata.

Pentru o asemenea întemplieră se scrie, că și ministerul de răsboiu din Viena a luană hotăriri, că se pregătesc o mobilisare a trupelor austro-ungare, la granița sărbescă, în casu de lipsă. Turcia, din parte-i, face asemenea.

Nici că se poate prevede adă ce urmări ar putea avea o revoluție în Serbia. Ea ar fi îndreptată țara îndoeală în contra dinastiei Obrenović. Adă incă armata de aliniă este pe partea ei, dăr reservele și lăzii aleșii miliția sărbescă, probabilu, că s'ar întorce în contra ei. Milițianii se recrută totu numai din districtele tărânișci, cari ținău radicalii, și ei totu au armă.

Nemulțumirea se mai nutresce și pînă dărăpanarea comerciului. Neguțătorii nu mai capătă creditu în strâinătate, tōte se scumpescu și negoțul stagnază din cauza fierberii, ce domnescă în țera.

Așa stau adă lucrurile în Serbia. Ce va mai aduce țara de mâne Dumnezeu mai scie.

CRONICA POLITICĂ

-- 19 Februarie.

În dieta ungurăescă s'a încinsu o luptă mare. La ordinea dilei este famosul proiect de lege privitor la introducerea cășteriei civile obligătoare, care și pe Unguri i-a pusu pe griji serioze. A vorbitu între alii și fostul ministru-președinte, conte Iuliu Szapáry, care dice, că nu poate primi acestă

lege, pentru că ea duce la paganismu. Se voru astă multă, cari voru dice, că la boala nu mai este de lipsă preotul, deoarece e de ajunsu a-lă scrie numai în matriculele civile; la căsătoria de-asmenea nu-i de lipsă preotul, căci acesta se poate săvîrși pe cale civilă; îmormântarea încă o pote face notarul. Așa-déră de ce trăbă mai e preotul, de ce trăbă e biserică? Noua lege va duce pe cetățenii acolo, ca să nu mai cunoască sfintele obiceiuri creștinesci și să devină pagână. — Deputatul Hortoványi de-asmenea vorbi în contra proiectului. Elu arătă cu date statistice, că 94% din numărul totalu ală tâlhărilor, ală sarlatanilor, ală copiilor vagabundu și ală altorugunioie ale societății au a-și multă esistență loru numai căsătoriei civile. În Germania, unde încă este introdusă căsătoria civilă, părinții cunună și pe acăstă cale nu mai vrău să-și boteze nișă copii, așa că de exemplu în orașul Berlinu dela anul 1875—1879, numai dintre copiile născuți din părinții protestanți au rămas nebotezăți 61,475, ér dintre copiile născuți din părinții catolici cam jumătate au rămas nebotezăți. Din tōte astea se vedea lămurită, că căsătoria civilă duce la demoralisare și la paganismu.

A vorbitu și ministru-președinte Wekerle, care dice, că căsătoriile n'au să se spără nimicu de căsătoria civilă, căci pentru perdele, ce le voru suferi, să se spără, de ducerea ei, voru fi despăgubiti din partea statului. Biserica reformată capătă și acum 150,000 fl. dela statu, în fi-care anu, și s'au luană măsură, ca în viitor să capete și mai multă. Cătu pentru biserică catolică, acăstă va avea congrua, ér decă acăstă n'ar fi de ajunsu pentru salarisarea cuviincioșă a tuturor preotilor, atunci statul ii va veni și ei întru ajutoru. Ministrul-președinte a făcutu socotela și a aflatu, că decă preotii ar pierde de-o dată tōte venitele, ce le-au avutu pănă acum din botezuri, cununii și îmormântări, suma acestor perdeți la olaltă luate ar fi de 413,000 fl. la anu. Dintre acestia s'ar veni pe catolici 163,000; pe greco-catolici (Români și Ruteni) 49,000; pe greco-orientali (Români și Sérbi) 85,000, și așa mai departe. Ministrul asigură însă, că statul se va îngrijii să despăgubescă pe

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

Despre strigoi.

Veghierea soldatului.

Povestire rusescă.

Era odată unu soldatu, care sluji pe supăratu cinci-spre-dece ani, fără să-ștă fi lăsatu măcaru odată neamurile. După atăta vreme, Tarul dete poruncă, că soldații potu să se ducă pe la rude să le vadă. Soldatul nostru, ca și cei-lățu, pleca spre casă. Pe drumu, în apropiere de satul lui, se întâlni cu o fată frumosă, care era a neguțătorului din același târgu. Soldatul mergându alăturu cu fata, începă a glumi cu ea. Elu ii dice:

— Ei! frumușico, nu ția-pusu încă nimeni fréulă?

— Numai Dumnezeu scie cine mi-lă pune, răspunse fata. Pote eu ția-pusu pune ție; său pote tu mi-lă vei pune mie.

Soldatul ajunse acasă și-să găsi ru dele sănătose. Elu avea unu bunicu bătrânu cu barba albă, care trecuse peste 100 de ani. Soldatul stându la taifasură cu bătrânu și dice:

— Pe drumu venindu am întâlnită o fată frumosă și plină de păcate, cum sunt, i-am spusu o glumă și ea mi-a disu: „Dumnezeu scie, soldatule, déca mi-pune tu fréulă, oră déca nu cumva ția-pusu pune eu ție“.

— Ei, fătul meu, ce-ai făcutu? Astă i-fata unui negușor de aici și ea e vrăjitoare. Mulți tineri frumoși a trimesu pe lumea cea-laltă.

— Bine, bine; nu-să fricosu, nu mă speriu. Vomu aștepta și vomu vedé ce va da Dumnezeu.

— Nepôte, déca nu mă vei asculta, vei fi mortu pănă mâne.

— Frumosă prorocire! dice soldatul.

— Prorocirea mea e din nefericire așa de adeverătă, cum n'ai audită tu alta în timpul soldăției tale.

— Ce să facă decă, bunicule?

— Ascultă. Ia unu fréu, cauta și unu ciomagă sdravenu și stai binișoru în casă. Nu esă nică unu pasu afară. La năpte vrăjitoare are să vie în odaia la tine; déca ea va apuca a-tă și dice mai întâi: „Stai liniștitu, telegrafulu!“ îndată ai să te facă calu. Apoi ea va încăleca și are să te

pōte în gónă pănă ce-i muri de ostenelă. Déca însă ii vei apuca tu înainte de a vorbi ea: „Ptru, stai mîrtogă!“ ea se va preface în iepă. Atunci pune-i fréulă și încălecă. Are să alerge pe déluri și pe văi: dér ține-te bine, lovesc-o la capu cu bățul cela sdravenu și totu așa pănă ce-i omori-o!

Soldatul nu se aștepta la așa încurcătură, dér n'avea chipu de scăpare. Urma deci sfatul bătrânlui, căută unu fréu și unu toiacă și se puse într'unu colțu ală casei și aștepta. La mieuldul năptei usă se deschise și vrăjitoarea intră. N'apucă să pună piciorul peste pragă și soldatul strigă iute:

— Ptru, stai mîrtogă!

Vrăjitoarea se prefăcu în iepă, soldatul ii puse fréulă, o scōse în curte și încălică. Iepă ilă duse pe déluri, pe văi, pe stâncă și se căsnea să trântescă pe soldatul. Dér de géba, soldatul se ținea voinesce; de, ce să-i facă soldatul totu soldatul și mi ția-o bătă cu ciomege peste capu pănă o lăsa mărtă. Ilă mai dete o jumătate de lovitură și în dor de di se întorse acasă.

— Ei, prietene, cum te-ai purtat? ilă întrebă bunicul.

— Slavă Domnului! am bătut-o pănă am lăsat-o mărtă.

— Fără bine, acum culcă-te și dormă mergi, să ceteșei psalmii morții.

— Ei, bunicule, să mă dueă, oră ba?

— Déca mergi, pote astă-tă e cea de pe urmă și și de nu mergi totu-asa. Mai bine e să te duci.

Soldatul merse de se culcă și adormi adâncu. Spre séră, mosnégulă ilă trezi.

— Scăla, nepôte!

Elu se scula.

Ce-i de făcută acuma?

— Negușorul cum va afă, că i-a murită fata, are să vie să te chieme să ceteșei psalmii morții.

— Si déca mi-se va întembla ceva, ce să facă?

— Ascultă, nepôte. Când vei ajunge la negușor, elu are să-ță dea rachiul; dér tu nu bea, decâtă unu păhăruțu. Apoi negușorul te va duce în odaea, unde e mărtă, și va incuia usă. Vei citi psaltirea tōtă séră pănă la mieudu năptei. Atunci are să începă a bate de-o dată unu vîntu stră-

preoți pentru aceste perderi ale lor, dăr de altă parte va avea apoi grija, ca pentru acest despagubiri preoții să fie credincioși păzitor ai ideei de stat maghiar. Cu alte cuvinte, preoții, care vor să ajungă să primească ajutare dela stat, vor să trebui să stea în serviciul maghiarării. Să numai din cele arătate aci se poate vedea că prima mejdă conțină în sine nouă proiecte bisericesci, ce vor să le introducă guvernul unguresc. Desbaterile în dietă se continuă și se vor continua încă multă timp, căci s-au insinuat până acum vre-o 60 de vorbitori.

Mâine, Duminică 4 Martie, se va ține o mare adunare în Budapesta. Adunarea aceasta se va face la calea guvernului unguresc și de plecatale lui slujă, cu scopul, ca să demonstreze în favoarea politicei bisericsc. Mari pregătiri s-au făcut, pentru că adunarea se va face cănd mai numără. Multime de trenuri vor duce gratis pe demonstranți la tâmbalăul guvernamental de mână, și, după cum se comunică, slujbașii guvernului au cutrierat comunele din Ungaria până pe la Arad, ca să ducă tărani din toate naționalitățile la Pesta. Prin astfel de mijloace și apucătură nedemne voiesc ocăruiunguresc, să-să facă popularitate și să arate lumii, că proiectele lui bisericsc sunt pe placul poporației.

Rolul principal în tripla-alianță de sine trece în mâinile lui Francisc Iosif, cum i-se serie din Nizza diarului francesc „Debats“. Să acesta e un câștig pentru pacea europeană, dicorespondentul, de oare domitorul Austro-Ungariei omul păcii, a cărui natură pacifică în legătura cu moderatiunea Tarului, de sigură va efectua o apropiere între Austro-Ungaria și Rusia. Sămenele de apropiere datează încă din 1892, dăr nu s-au putut realiza din cauza Germaniei. Acum însă, după încheierea convenției comerciale dintre său și Rusia, se poate întâmpla să soluciile Germaniei împăratului austriacă să urmărească întâlnirea între

care se recreează în San-Remo, fără ca atât Germania, când și pacea să se simtă amenințată. Dăr nici pe Franța n'ole nu înlinșescse în nici o privință apropierea aceasta între cele trei state mari din răsărit. Din contră, simpatiile pornite între cei trei monarhi, fără de a duce la o nouă alianță, vor avea ca urmare întărirea păcii și nu o continuă armare, care poate duce numai la desastre financiare. Décă dăr se va întâmpla în realitate la Cap Martin întărirea împăratilor, împrejurarea aceasta sigură va contribui la linștirea noastră, și nu este cauza de nici o ingrijire.

Foile rusești „Novoe Vremja“ și „Novosti“ dică, că Serbia sunt sătui de sce-

nele ce se petrecă în familia Obrenovici, care duce tăra spre peire. Obrenovicenii au perduță încrederea poporului sărbesc și orice dreptă la tron, și Serbia ar face bine, decă ar intruni Scuțina mare și decă ar lăua tronul dela dinastia Obrenovici. Se vorbesce, că propunerea ar avea un caracter serios, ca să candideze pentru tronul Serbiei pe Petru Karageorgescu și principale Arsenie. Cu totuțu pericolul celu amenință pe Milan din partea radicalilor sprijiniți de Rușii, elu nădăducesc la ajutorul triplei alianțe, pe lângă care, dice-se, că se alătură și Anglia în casu de conflict. Diarele rusești, informate prin consulul rusești Persiani, despre acest ajutor ce l-ar da tripla alianță împreună cu Anglia ex-regelui Milan, atacă într-un mod inversat pe Austria. „Petersburgskaja Wjedomost“ și „Novosti“ protesteză cu multă vehemență în contra amestecului Austro-Ungariei în afacerile Serbiei. Diarul „Petersburgskaja Wjedomost“ declară, că de cănd Austria va continua să intervină în afacerile Serbiei, Rusia va fi și ea nevoită să intervină, și să se folosească de influența pe care o are în Serbia. Austro-Ungaria să se ocupe mai bine cu ardorele ei afaceri interne. În „Novosti“, în numărul său din urmă, atât la rescoldă pe tărani sărbă și invită pe radicali să gonescă pe Milan din Serbia. Celu din urmă număr din diarul „Novosti“ provoca pe sărbă, ca să se rescole. „Novoe Vremja“ declară, că Rusia va adresa o notă puterilor europene în care va arăta, că prezența ex-regelui Milan în Belgrad este nelegală și pericolosă pentru pacea europeană, și va cere depărtarea lui din Serbia.

Uneltirile catolice împotriva bisericei române

Catolicii unguri stăruiesc de multă, că să-să organizeze și ei autonomia loră biserică, și acum s'au pusu sărăi pe lucru, finind sprijini și de stăpânire, ca să-să împlinescă această datorință.

Inainte cu o săptămână comisiunea de 31, alcătuită cu aprobarea Majestății Sale, ca să facă pașii pregători pentru organizarea autonomiei bisericei catolice, s'a întrunită în palatul primatului unguresc, Vaszary, sub presidenția acesteia.

A fostă vorba în ședința aceasta, cum să se conchieme viitorul congresu catolic „alături“, precum și despre părere, ce-o are comisiunea cu privire la hotărîrile congresului romano-catolic, ținut la 1870/1 și la statutul încheiat de elu.

Cătă pentru conchiämarea vizitorului congresu, comisiunea a de-

cisă, că acesta să sa facă totuțu pe temeiul regulamentului de alegere lucrată la 1869, er cu privire la statutul congresului romano-catolic din 1870/1, ea nu și-a dată părerea, dicându, că numai congresul vizitor (ală doilea) e competentă a să da părerea asupra lui.

Între cei 31 de membri ai comisiunei, despre care vorbim, a ajunsu, nu scimă cum, și canonicii greco-uniti de Oradea-mare, d-l Paul Vela. Deșteul, că părintele canonici, a trebuit să se convingă curându, încă în prima ședință a comisiunei, în care s'u numită, că d-sa ca canonici ală unei diecese unite n'avea ce căuta acolo.

Îndată la prima propunere, ce s'a făcut, reverența sa s'a văzută constrinsă de a protesta în contra părerei esprimate de comisiune, arătându, că diecesa unită de Oradea-mare, ală căreia membru este, face parte din Metropolia română de Alba-Iulia din Ardeal și prin urmare nu poate fi surprinsă în autonomia catolicilor din Tăra ungură.

Comisiunea adepă a dată pe față, că doresc să se facă organizarea autonomiei catolice pe basele statutului votat de congresul romano-catolic dela 1870/1, care s'a fostă făcută atunci nu numai pentru biserică romano-catolică, ci și pentru cea greco-catolică; nu numai pentru Ungaria, ci și pentru Transilvania. Congresul dela 1870/1

votă să-i bage și pe Români uniti într-o căldare cu catolicii unguri, cu toțe că deputații români aleși la congresu, toțe capitulele, vicariatele și protopopiatele române unite, împreună cu Metropolitul, au protestat în contra amestecului în afacerile bisericei române unite și n'au luată parte la congresu.

Firesc, că părintele-canonicul Vela, văzându unde țintesc și adăi cei din ceta primatului Vaszary, a trebuit să ia în apărare independența bisericei române unite, și printr-un vot separat, să protesteze în contra părărilor pericolos ale comisiunei, cerându totodată ca protestul d-sale să fie luat la protocol.

Comisiunea ungură a respins protestul și n'a votat să lăua în băgare de sămă, n'a votat nicăi să facă amintire de elu la protocolu, necum să-lău introducă în elu din cîndîn în cuvîntu.

Urmarea firescă ar fi trebuită să fie, că părintele Vela să-să ia pălăria și să părăsească ședința, din cîndîn adio pentru totdeauna prea luană.

Contra acestei Horânsky și Polonyi

mînaților membrii ai comisiunei catolice.

Nu scimă însă, ce a mai făcută, căcă în raporturile publicate de foile ungurescă nu se vorbesc, decătă de înaintarea și respingerea protestului d-sale.

Despre unu lucru suntem totuști în clară, că adepă primăjdia, ce amenință din nou independenta bisericiei române unite, este mare. În comisiune s'a vorbită pe față de contopirea autonomiei bisericiei din Ardeal cu autonomia din Ungaria. Protestul canonicii Vela trebuie să deșteptă clerul român unită din letargia și nepăsarea sa, și să-lău facă să ia celu puțină acuma, în ora a unspredecea, hotărîrea de a întimpina cu bărbătă furtuna, ce s'apropia cu atâtă iuteală.

Eată acum pe scurtă cuprinsul raportului asupra ședinței amintite a comisiunei pentru organizarea autonomiei catolice:

In 24 Februarie s'a ținută în Budapesta o conferență a comisiunei de 31 membri, însarcinată cu afacerea autonomiei catolice. Conferență a fostă prăsădită de cardinalul primat Claudiu Vaszary. Intre membrii comisiunei se șăză și Reverendissimul domn canoniciu de Oradea-mare Paul Vela. Primatul a deschis conferență printr-o vorbire, în care a accentuată, că trebuie să se elaboreze unu proiect pentru regularea autonomiei catolice și pe tru convocarea unui Congres pentru autonomia; de altă parte comisiunea să-să dea părere, întră cătă se poate folosi elaboratul Congresului din 1871. A luat apoi cuvîntul Gajzago Salamon, care a propusă:

- 1) ca comisiunea, să primescă neschimbă reglementul lucrătă în 1869 privatul la convocarea unui ală doilea congres rognicolar pentru autonomia;
- 2) Comisiunea să nu-să dea părere asupra elaboratului primului congres regnocolar pentru autonomia, ci să declare, că pentru aceasta este competentă numai ală doilea Congres.

După Gajzago a luat cuvîntul canonicii gr. cat. de Oradea-mare, d-l P. Vela. D-sa a facută o declarație, în care dice, că primește primul punct ală protestului lui Gajzago, însă cu privire la punctul ală doilea declară, că archidiacesa gr. cat. de Alba-Iulia, de care se ține și diecesa greco-catolică de Oradea-mare, nu se poate cuprinde în autonomia catolică din Ungaria, deoarece Blașinul se ține de Ardeal. Protestul acesta și l'a dată în scrisu președintelui, rugându-lu se-lău introducă din cuvîntu în cuvîntu în procesul verbalu ală conferenței.

Contra acestei Horânsky și Polonyi

au protestat, dicându, că astfel de de-

nenumărate de duhuri rele. Odaia era plină.

— Pe cine cauți? întrebau ele.

— Pe unu soldat. Mai șinante cetea psaltirea și acum a pierită.

Demonii îndată începă a căuta.

Căutară, căutară și scotociră în toțe părțile. La urmă aruncară ochii pe cuptorul. Toamai atunci, din fericire pentru soldatul, începură cocoșii a cânta. Cătă ai clipe din ochi, toți demonii periră și vrăjitoră căuți jos. Soldatul sări de pe cuptorul, puse mórta în sicriu, aședă capacul și începă a citi înainte psaltirea.

Iu doră de di vine gazda. Deschide ușa și dice:

— Sănătate, soldatule!

— Să fi sănătosu, d-le negustorū.

— Ai petrecută bine năpte?

— Slavă Domnului! firesc.

— Ecă cinci-decă de ruble pentru tine; dăr, prietene, mai vină de cîtescă și năpteia viitoră.

Soldatul se întorse acasă, se culca pe o loviță și dormi până în séră. Apoi se trezi și dice:

— Bunicule, negustorul mi-a porun-

cită să mă duc și năpteia asta. Să mergă ori ba?

— Décă mergă, pote nu vei rămâne viu, decă nu mergă, totușă așa are să fiă. Dăr mai bine să te duci. Să nu băi multă rachi, decătă atâtă, cătă îți trebue. Când va bate vîntul, mórta va ești din sicriu, ér tu bagă-te în cuptor, acolo n'are să te găsească.

Soldatul era gata, și când fă vremea, elu pleca la negustorul, care ilu puse la masă și ii dădu să bea rachi. Apoi ilu duse în odaia unde era mórta.

Soldatul începă a citi. Bătu mieșul năptei. Vîntul începă a bate, sicriul se mișcă, capacul căuți. Atunci soldatul se băga în cuptor.

Vrăjitoră sări din sicriu și începă a alerga prin casă. Demonii se îmbulzeau pe lângă densă.

— Ce cauți? o întrebă ei.

— Unu soldat. Mai șinante citea aci, și acum năcară; nu-lău potă găsi.

Demonii săriră pe cuptorul.

— Aici a fostă năpteia trecută!

Se aruncară în toțe părțile, dăr sol-

datul năcară. Cocoșii cântă, demonii periră.

Vrăjitoră căuți jos pe podele. Soldatul ești din cuptor, o puse în sicriu și începă a citi psaltirea mai departe. Când se lumina de diuă, gazda veni.

— Sănătate, soldatule!

— Să fi sănătosu, d-le negustorū.

— Năpteia a trecută bine?

— Slavă Domnului! firesc.

— Haide decă!

Negustorul ilu duse afară din odaia, și dădu o sută de ruble și-i dăse:

— Vino, te rogă, și năpteia a treia;

n'ai să te plângă de mine.

— Bucurosă voi veni.

Soldatul se duse acasă.

— Ei, nepôte, ce ță-a mai trimis Dumneaeu? ilu întrebă bunicul.

— Nu mare lucru, bunicule. Negustorul mi-a dăsu să mă duc și mână. Să mă duc ori nu?

— De nu te-i duce, pote vei muri; decă te-i duce, asemenea; dăr mai bine să te duci. Tu să-ți cumperi o tigăie, pe care să o ascundă și n'o vadă negustorul. Când vîntul va bate, sue-te pe coș și acope-

clarațiunii nu se potu primi. Comisiunea a primitu vederile lui Polonyi.

Horánszky a luat apoi din nou cuvenitul și a propus, ca autonomia catolică din Ardeleană să se contopescă cu cea din Ungaria.

Comisiunea a primitu ca puncte de rezoluție: 1) Că dispozițiunile elaboratului din 1869, privitoare la regulamentul de alegere pentru Congresul catolic primă, sunt valabile și pentru Congresul ală doilea, ce se va convoca; și 2) Comisiunea ține, că nu poate să-și dea o părere asupra elaboratului, fiindu competentă pentru acela numai Congresul ală doilea. Mai departe aflată, că ar fi cu scop, ca guvernul să arate, că punctele ale elaboratului nu se pot schimba în ceea ce privesc dreptul public.

SCIRILE DILEI.

— 19 Februarie

Procesu de presă. Procurorul superior reg. unguresc din Clușiu a intențiat procesu de presă contra invățătorului poporului român din Tornia, George Petrovici, pentru o corespondență publicată în „Folia Poporului“ Nr. 24 din a. c., apoi contra redactorului și editorului „Foii Poporului“, Russu-Sirianu și Ioanu Popa-Necșa, pentru agitare contra naționalității maghiare. Pertractarea se va întâne înaintea curții cu jurați din Clușiu în 1 (13) Martie a. c.

— 0 —

Regimente cu o limbă. „Budapesti Hirlap“ aduce scirea, că ministrul comună de răsboiu, Krieghammer, vră să aducă o mare reformă în armata comună. Scopul acestei reforme este, ca pe viitor deosebitele regimente să se recruteze din *ficior de aceeași naționalitate*.

— 0 —

Confliccare de pușci. Primim scirea, că comunele din jurul Simeriei (Piski) și Devei sunt entrate de gendarmi, care confisca pușcile și orice fel de arme de prin casele tăraniilor români, fără nici o considerație. Scim, că astfel de confiscri s-au făcut și prin comunele din Munții Apuseni, la ordinul fișpanului din Aiud, pe motiv, că tărani din Munții Apuseni atacă pe păzitorii pădurilor și „fură lemne.“ Ei bine, aceasta nu se poate dica despre tărani români din ținutul Simeriei — și totuși confisarea de pușci se face cu multă volnicie. Scopul e vădit. Domnii dela cîrma comitatelor voescu, ca prin o astfel de apucătură rău alăsă, să insinue pe Români, că au intenționu de revoltă.

— 0 —

La procesul revistei „Românsche Jahrbücher.“ Suntem informați, că tabla regescă a anulat sentința tribunalului din Deva în procesul, ce l-a fost intentată contra revistei „Românsche Jahrbücher.“

re-ți capul cu tigaia, n'au să te găsească. Feresce-te de a bea rachiu.

Soldatul cumpără o tigăie, o ascunse în haine și merse la negustor. Acesta îl puse la masă și-i dădu să bea rachiu.

— Nu! disse soldatul, își mulțumescu, nu mai bău.

— Dăcă nu mai băi, hai de citește psaltirea.

Negustorul îl duse lângă mărtă și încuiă ușa. Soldatul cătu, totu cătu. Veni mieșu noptei, vîntul bătu, sicriu se deschise și vrăjitoră se scula din sicriu și începă să căuta prin casă.

In juru-i erau duhuri multe rele, care cătuau în totu părțile. Se uită în cuporă.

— Éta, diseră ele, aseră era aci!

Căutără și scotociră, der nu-lă găsiră nicări. Atunci unu dracă mai bătrână se opri în prag și le disse:

— Ce căutați?

— Unu soldat. Acum era aci și cîtea, și acum a pierit.

— A! n'aveți ochi! der cine e pe coș?

Soldatul se speră grozavu, încâtă era să cadă.

Tabla regescă a ordonat redarea numerelor confiscate proprietarilor.

— 0 —

Concediile invățătorilor. Ministrul de culte și instrucțione publică a trimis tuturor inspectorilor de școale o ordinație circulară, în care pe aceeași iu provocă, ca invățătorilor dela școalele comunale și poporale să nu le dea mai lungi concedii de 8 zile, ci numai în casuri foarte rare, pe lângă justificarea, că au neapărat lipsă, deoarece, dico ministrul, și așa au invățătorii în totu anul destul de lungă vacanță.

— 0 —

Încă 56 de invățători români aruncăți pe drumuri. Comisiunea administrativă a comitatului Solnoc-Dobîca a adresat Consistorului diocesan gr. cat. din Gherla o scrisore, în care cere, ca până la 15 Octombrie a acestui an să delătore din postu pe 56 de invățători din acestu comitat, sub cuvențu, că aceeași nu ar fi în stare de a propune limba maghiară; în locul lor să pună apoi alti invățători, său cel puțin ajutători, cari să scie bine unguresc. — Pasul acestu ală comisiunei administrative este cătu se poate de volnicu și ilegalu. Școalele noastre își au mai mari lor și aceeași ar trebui să protesteze cu energie în contra acestor prigoniri nedrepte.

— 0 —

Unu primar suspendat. În comuna Vîdra din comitatul Aradului, s'a formatu, înainte cu unu anu după cum dice „Pester Lloyd“ unu consorțiu de 30 membrii sub conducerea primarului de acolo Toma Gergaru, cari fără de a considera, că comuna sufere mari daune, au începutu a stîrpi pădurile comunale, apoi vindeau lemnul și banii și foloseau pentru scopurile lor. Înainte cam cu două săptămâni se născu între primarul și păzitorul de păduri, certă și în fine se bătură. Primarul numai decâtă alunga pe păzitoru din serviciu și acesta facu arătare în contra primarului. Fisolgbîrului începu cercetarea și aflându multe neregularități, suspendă pe primarul Toma Gergaru din postu; în contra consorțiuva păși comuna pe cale judecătorescă.

— 0 —

Din cercul Bania, în Banat, nise scrisoare: „Medicul român, d-l Dr. Absolonu Feieru, care este de nascere din Bradu și care numai de unu anu și jumătate s'a stabilitu în acestu cercu, prin câteva operațiuni ale sale a isbutit să stórcă adevărată admirațione din partea poporaționei de aici. Astfelu acum de curându a operat pe o femeie bătrână din comuna Prilipeu, care de mai mulți ani a fostu órbă de amendoi ochii. În urma operațiunei, femeia se bucură astăzi érashi de lumina ochilor. Odată o femeie bătrână, care din tinerețele ei suferă de unu picioru spartu și pe care alti medici n'au putut'o vindeca, d-l Dr. A.

Feieru a vindecat-o în decursu de 6 săptămâni pe deplinu. Prin acestea și alte multe succese ale sale, nouu medicu română a început să-și câștige unu frumosu renume, mai alesu fiind că d-sa este și forte umanitaru, multămindu-se cu celu mai modestu onorar pentru escelentele sale servicii. —

Almăjanul.

— 0 —

Căldiarul Plugarului pe anul comunu 1894. Editura tipografiei A. Mureșanu. Anul II. Brașovu, 1893. — Această căldiaru, redigată de colaboratorul nostru economicu, d-lu Ioanu Georgescu, conține afară de anunțuri 110 pag. form. mare 8°. Pe față întâi, ca ilustrațione, se afă o casă tărănească și dinantea ei unu plugu cu doi boi arêndu. În textu se mai afă portretul lui Iacobu Mureșanu, împreună cu cîteva notișe biografice; apoi o frumosă ilustrațione, care reprezintă pe Iancu Jianul cu drăguța lui Illeana (din colecționea poporala română „Biblioteca istorică“, ce apare în editura librăriei Ciurcu din Brașov).

Căldiarul acesta se poate cumpăra dela tipografia A. Mureșanu în Brașovu, dela librăria Ciurciu în Brașovu, pe lângă prețul de 25 cr., cu porto cu totu 30 ruceri. Se potu comanda cu abonamentul acestei foi.

Călătoria Majestății Sale.

Maj. Sa monarhul a plecatu în 27 Februarie din Viena pentru a face o călătoria mai lungă prin străinătate. Mai întâi a mersu la Wels pentru a visita pe „ficișa“, pe archiducea Maria Valeria; de aici apoi a călătorit în 27 săra la München, unde a petrecut o óră în societate cu ficișa, principesa Gizella, măritata după printul bavarez Leopold. Din München a plecatu spre Zürich, în Elveția, trecându cu trenul prin tunelul celu mare dela Sant Gotthard. În 1 l. c. deminéta sosi Monarhul în Mentone și numai decâtă trase la hotelul de pe Cap St. Martin, unde l'u aștepta împărătesa, care sosise acolo cu două zile mai înainte, pe naea „Greif“. Deoarece Majestățile Loru suntu pe pămîntu francesu, președintele republicei francesă Carnot, împătriciani pe prefectul despărțimentului Alpes Marítimes să-i întindă Monarhului la sosire o scrisore, în care Carnot salută pe Franciscu Iosifu pe pămîntu francesu. Totodată s'a orânduit unu inspectoru de poliție din Parisu, care să vegheze asupra locuinții Majestăților lor. Împărătesa Elisabeta făcu în 1 l. c. vizită ex-împărătesei Eugenia, vîdua lui Napoleon III.

Președintele Republicei Carnot a adresat telegrama următoare împărătelui Franciscu Iosifu, în care dice:

„Sunt fericit să adreseză Majestăței Vôstre, la sosirea sa în Franția, urările mele de bună venire. Profită cu plăcere de aceasta oportunitate favorabilă pentru a reînvi Majestăței Vôstre expresiunea sentimentelor mele de sinceră prietenie.“

Împărătelu a răspunsu: „Sunt foarte atinsu de amabilele cuvinte din telegrama

d-vôstră și mă grăbescu a vă mulțumi pentru acesta. Sunt sigur dinainte, că se darea mea la Cap St. Martin îmi va dovezi cea mai vie satisfacție. Vă rog să agătați expresiunea înaltei mele consideraționi și a sentimentelor mele de amicitia sinceră.“

Sciri telegrafice.

Budapesta, 3 Martie n. Tinerimea universitară arangă eri sără o demonstrație imposantă liberală. Merse în corpore înaintea redacției lui „Pesti Napo“, strigându „Abzug“ și ardendu făoa; făcu lui Apponyi unu sări-vară, și de aici merse înaintea localității clubului partidei liberales. Trecându pe dinaintea palatului lui Szapary demonstranți strigau „abzug“ ajungându înse înaintea clubului erupperă în „eljn“-uri Președintele clubului, Pödmaniczky, mulțumă de pe balconu în cîteva cuvinte. Fă apoi chemat Szilagyi, care încă apăru pe balconu, și după ce multăni, fă salutat cu entuziasm. De aici merse tineretul la cafeneaua „Abbazia“, pentru a face ovăzuni lui Eötvös, înse nu-lă afă acolo.

Corespondența „Gaz. Trans.“

Babaescu, 27 Fauru 1894.

Onorată Redacțione! La coresponzienta din Nr. de Dumineacă 34 ală „Gaz. Trans.“, dată din Poteu și publicată sub titlul „Sciri triste din Sătmăru“, am onore a vă trimite următoarea intempiare: De optu anu funcționează ca preotu în Babaescu, în vecinătatea Poteului, dărnici aici, nici în comunele din juru, precum: Medieșu, Babaescu, Iosifu, în biserică, oră afară biserică, predică în limba maghiară nu s'a posăscut. In Odoreu, Cocu, Berendu, Sân-Martonu, acă n'am cunoștință să se fi întemplatu așa ceva.

După a mea cuhoscintă, locutorii români din Poteu intră ale economiei, abs-tragându dela nenorocirile, pricinuite de apa Someșului, au progresat, împărăsiu-se acolo o posesiune de vre-o cîteva sute cubule și împărțindu-se acesta între dănsii, așa că aici fiesce-care este stăpânul preste particica sa.

Er în celealte comune din juru s'au zidit biserică frumose de pără, cari nici de cum nu s'ar fi putut face sub influența predicatori maghiare, de-ore-ce poporul cu micu cu mare vorbesce limba românescă și este română cu trupu cu sufletu.

Corespondentul vorbindu despre scola din Poteu și plata invățătorilor, a tăcutu imprejurarea, că invățătorul părtă și diregătoria de cantor, pentru care oficiu pe lângă suta de florini mai primește încă și vre-o 15—16 cubule lecticalu în grăunțe și anumite stole, — er din pămînturile bisericesci folosesc 10 cubule pămîntu arătoru.

— E elu de bună sămă! dér cum să ilu prindem? N'avem cum să ne ducem la elu.

— Nu se poate! dér lăsați! Aduceți-mi indată o luminare.

Indată ei veniră cu unu capătu de luminare; grămadiră lemne și le deteră focu sub coșu. Para se ridică în susu și începă a frige pe soldatul. Elu își trase unu picioru, apoi pe celalaltu.

— Fiă! că mi-a sositu mórtea.

De-oată însă cocoșii cîntără, demonii pieriră, vrăjitoră cădu josu.

Soldatul sări de pe coșu, împrăștiu lemnele, puse fata în sicriu și începă a citi psaltirea mai departe.

Diminătă negustorul veni.

— Sănătosu, soldatule?

— Să fii sănătosu, domnule negustor.

— Ai petrecutu bine năoptea?

— Slavă Domnului! nu mi-să intemplatu nișu unu rău.

Negustorul îl luă afară și-i dete o sută cinci-deci de ruble.

— Ai făcutu bună trăbă, soldatule.

Vino, te rogă, și năoptea viitoră, de du fata mea la cimitiru.

Soldatul se speră grozavu, încâtă era să cadă.

— Bine, voi veni, dîse soldatul, și plecă acasă.

— Ei, pretine, ce ti-a trimisu Dumnezeu! îlă intrebă bunicul.

— Slavă Domnului, bunicule, am scăpatu teafără. Dér negustorul mi-a dîsă, să mă duc și năoptea viitoră să ducu fata la cimitiru. Să mă ducu, oră nu?

— Dăcă mergă pote n'ai să vîi înăpoi cu vietă; dăcă nu te duci, totu-asa; mai bine este să te duci?

— Dér ce să facă, dăcă mă ducu?

— Etă: când vei ajunge la negustor, totu voru fi gata pentru înmormântare. La decesu rămasu bună dela fată și voru legă sicriul cu trei cercuri de fieru, o voru pune în cîrnu și la un-spre-dece cîsuri vei pleca. Ia săma bine, pe drumu unu cercu va plesni. Stăi totu nemîșcatu pe capră. Ală doilea va plesni. Stăi totu nemîșcatu. Însă când va plesni ală treilea, îndată sai de pe capră pe calu, trecă prin cercul calului și începe a fugi de-a îndărătelea. Fă așa și nu ti-se va întempla nimică.

Soldatul merse de se culcă, și sără plecă la negustor.

La decesu rămasu rudele se despărțiră de mîrtă, aşedără capacul, legără sicriul cu trei cercuri de fieru, și după ce sfersiră, puseră sicriul în caru și strigăză:

— Acum, soldatule, plécă și Dumnezeu să te apere.

Soldatul se sui pe capră și porni. Înăi mănuă încet

Pe la noi 8-10 cubule pământu arătoru prețușe multu, însă durere, că acesta pământuri suntu forte neglijate, onore esceptiunilor și acelora dintre d-nii învățători, cari suntu împedecăți a-le cultiva din caușă, că suntu îngreunați cu crescerea pruncilor lor; căci în adevăr, aceste pământuri, lăsate în folosința învățătorilor noștri, escelază prin productele cele mai slabe, necultivându-le numai prin arendași și așa suntu într-o stare de totu deplorabilă.

Aici zace buba școalelor năstre. Învățătorul, nearătându-și hănicia sa și pe cale economică, ori cătu ne-am strădui și ridica plata, totu nu va sta bine, ci mereu se va năcăji cu neajunsurile sale, și aceste imprejurări făcându-l nepăsătoru, și face nepăsător și pe părinți intru trimiterea copiilor la școală și provederea acelora cu rechisitele de lipsă.

Alesandru Popu, preot în Babăsesc.

Petreceri și producții.

Inteligenta română din Huniădora, la 10 Martie n. c., va arangia acolo, în cercu restrinsu, unu balu românescu, alu căruia venită curată este destinată în folosul înființândului coru vocalu alu bisericiei române gr. or. din Huniădora. Intrarea: de persoană 80 cr., de familiu 1 fi. 50 cr. În paușă se va juca „Călușerul” și „Bătuta” de 12 bărbați în costumu naționalu.

Literatură.

In Lito-tipografia Carolu Göbl din Bucuresc (Str. Dömnei 16) a apărutu: Gramatica istorică și comparativă a limbei române pentru cursul superior, de I. Maniu, profesor de limba română la școală normală de institutore din Bucuresc. Fa mare 8° de 474 pag. Prețul 5 lei. Fa în gramatică, care e cea mai com... Acestă gramaticale limbei române, înțeleasă dintră păna acum, e însoțită de o interesa pre... suntu ilustra... teorile cuprinse în... tău în Sân-Rez cu numerose exemple, la... căptuie suntu adause chiar o mul... time de deprinderi, precum și diferențe modele de analise. La finea cărui se află unu micu dicționar de cuvinte arhaice, parte dispărute, parte puțină întrebuitate, precum și unu altu dicționar de cuvinte din documentele vechi.

In tipografia „Aurora“ A. Todoranu din Gherla (Szamosujvár) a apărutu: Dile negre, versuri de Petrea dela Cluzin, cu prefacă de George Simu. Brosura I. Formă 8° de 112 pag., contine 27 poesii, tiparul curat, hârtia fină. Prețul 50 cr. Venitul curată e destinată pentru înființarea unui fondu, din care cu timpul să se edea o făță pedagogico-literară.

In tipografia „Gutenberg, Ioseph Göbl“ din Bucuresc a apărutu: Fabulele lui Lessing în prosă și versuri. Însoțite de unu număr de fabule alese din Hagedorn, Gelert etc. Textul germanu întocmitu conform nouului programu pentru seminarii și școlile normale, și publicat cu note explicative, de Dr. G. Comanu, profesor de limba și lit. germană la seminarul centralu și la școală specială de artillerie și geniu din Bucuresc. Fom. 8° de 70 pag. Prețul 1 leu.

EDUCATIUNE.

Autoritatea învățătorului în școală și afară de școală.

(Fine).

Să trecemu acum la alu treilea felu de autoritate. Alu treilea felu de autoritate s'ar pute numi mai nimerită autoritatea personalităii. — Sub personalitatea învățătorului se înțelege complexul său sumă tuturoru insușiriloru învățătorului a-tău interne, cătu și manifestația esterioră a lui. Copilul credându în autoritatea învățătorului, caută a-și insușiti totu insușirile si apucăturile, ce le simte și le observă la învățătorul său; în modulu acestu... se formeză și se consolidă... încercă... pilu întregu chipul și asem... co... învățătorului său. Deprinder... enarea darea jocă unu rolu forte... și de... în formarea și consolidă... asemnatu... rului unui copilu. A... area caracterul... înzadare... și d. e. învăță... lida stator... și va căuta a consol... lului, d... în caracterul copi... torii... decă elu insu... și nu va fi sta... c... — său moralitatea, decă elu insu... și nu va fi unu modelu de totu insușirile cele bune, ce voiesce a-le ave și copilul. Voesce învățătorul să sustină disciplina, atunci fiă elu insu... și unu modelu în observarea ei; în stările învățătorului intru totu lucrările sale trebuie să premergă copilului cu exemplul...).

Din cele pe scurtă dize păna aci s'a vădutu, credă, nu numai în ce constă autoritatea învățătorului, ci și aceea, cum se pote susține ea. Învățătorul este locuitorul legii și are puterea a o susțină intocmai. Legea cere indeplinire și unde acesta lipsesc, urmează îndrumare, mustare, și în urmă pedepsă. Învățătorul înainte de totu este datoru a pădi și apăra strinsu legea; pe celu ascultătoru a-lu împărtenea, ca să urmeze și mai departe ast-felu, ér pe celu neascultătoru a-lu pedepsi. Elu

*) Vedă: Idealul învățătorului română de I. Dariu. Brașovu 1893.

instruēză și educă cu iubire, muștră cu seriositate și cu precumpări și pedepsesc cu strictetă, în consonanță cu legea stabilită, fără însă a fi despotu; întru totu este dreptu, elu nu părtinesce pe nimeni. Calea de mijlocu și aci, ca la oră și ce altu lucru, este calea de aură. În sfîrșitul învățătorului intru totu se părtă astfel, ca copilul să nu părtă astfel, că l-ară discredită, său prin ce autoritatea sa ar suferi. Adeseori o stângăcire cătu de mică în privința acăsta, este în stare să dărime rezultatul câștigatul cu multă stăruință și greutate în decursu de mai multe lună, de mai mulți ani.

II

In ce privesce autoritatea învățătorului și susținerea ei afară de școală, nu mai facape nicăi o indoelă, că mijlocele cele mai multe, ce s'au recomandat la susținerea ei în școală, îi voru fi de mare folosu și voru ocupa unu locu de frunte si în susținerea ei afară de școală. Dătă unu părinte vede prin intuiti... neunijocătă său mij... o... că copilul său are o... se... se... purtare și o silință ne... slabătă de când umbla la școală, a... cesta o atrubie de bună semă învățătorului hănicu. „Bună dascălu avem acum în satu; ce sciu copiii acum dela elu, te minunezi, încremenesci, când începe a... și spune!“ Acesta este o fra... care umbla adeseori din gură în gură păna cutreeră totu comuna, în care se află unu ast-felu de dascălu hănicu.

Si credeți D-Vostră, că acăsta n'ar avé nicăi unu rezultatul îmbucurătoru pentru autoritatea învățătorului? Ba da, ea este de mare folosu pentru elu. Încetul cu încetulă omenii se dedau a-lu respecta și iubă totu mai multu. Respectul și iubirea cătră elu se măresce, se potentează, când vede, că elu păsește resolutu cu dibucia, cu caracteru neșovător, plinu de esperință și de cunoșințe pe terenul publicu, în viață publică a comunei respective, vede, că faptele sale suntu în consonanță cu vorbele și sfaturile bune, ce incercă a-le da altora în diferite ataceri ale cetătenilor din comuna sa. Ast-felu pe nesciute învățătorul să vede încungurătă de unu deosebitu respectu și de o mare incredere și simpatia adeseori din partea comunei intregi. În modulu acesta autoritatea lui înaintea altora cresce și se măresce pe di ce merge.

Pentru ca acăstă autoritate să nu se stirbească nicăi-odată, ci totu mai multu să se intărescă și să crească, învățătorul va căuta totu-déuna,

ca pe lângă progresul celu bunu, celu face în școală, atară în societate să aibă totu-déuna o... purtare de bunăcuvintă exemplară, care se căștigă pe lângă convenirea cu persoane alese și mai culte, prin intențione propriu dela alii colegi mai bătrâni, prin iutruniri colegiale, prin petreceri solide cu alii de aceeași categoriă, ba chiar și din cărti, ceteindu opuri de natura acăsta. Ori-ce întreprindere inafară de școală o va face elă déră cu deplină bunăcuvintă și ordine. Școala, locuința sa, îmbrăcămintea și intregu esteriorul său să se păstreze totu-déuna în cea mai bună și mai complectă ordine și curăteniă. Cumpătarea și moderătunea în totu ilă tereso pe învățătoru de a se espune la contractăr de împrumuturi și datorii, cari mai totu-déuna suntu împreunate cu neplăceri și neajunsuri... și cari potu fi ast-felu vătămatore demnităii și autoritatii lui*).

Totu pentru susținerea și asigurarea autoritatii este de lipsă, ca învățătorul să aibă și modestă morală său caracteru moralu. Nicăi-odată să nu se îngâmfeze cu cunoșințele și virtuțile sale, său să ridă cu ușurință de scăderile altuia, căci acăsta în cei-lalți produce resimță, răcelă și în urmă chiar ură. De aceea învățătorul trebuie să fie totu-déuna modest, afabilu, sinceru și netăritu în totu raporturile sale cu ceilalți omeni.

Totu spre scopul, ce ne preocupa, învățătorul să caute totu-déuna a sta în cele mai bune și mai intime relaționi cu preotul, întru cătu se pote și cu notarul, cu judele și peste totu cu bătrâni comunei, căci dela bunele relaționi cu acești aternă nu numai susținerea și asigurarea autoritatii sale, ci și prosperarea și înaintarea școalei și a tinerei, ce o conduce. Buna înțelegere, armonia și unirea între acești factori, ridică și asigură vada și autoritatea învățătorului într'unu modu admirabilu.

Buna înțelegere, armonia și unirea, învățătorul însă nu va căuta nicăi-odată a-le căștiga pe baza servilităii, ci pe calea demnităii și a bunei cuviințe. Ce nu pote căștiga învățătorul pe calea acăsta, nu este demnă de sine și dechișarea sa; vădendu, că nu-i succede pe calea acăsta, se va retrage modestu dela or... ce manifestație a intenționilor sale, păna atunci, când ve-de, că este binevenită timpul pen-

*) V. „Idealul învățătorului română“, de I. Dariu pag. 38—40.

Mumai ce căntă cocoșii. Atunci vrăjitora cădu josu. Soldatul o luă de josu, o puse în sicriu, aședă capacul și o duse la cimitiru. Aci scoboră sicriul în grăpă și puse pământu peste elu. Se întorse apoi la negustorū și dize:

— Am făcutu totu ce mi-ai cerutu, tine calul.

Cândă ilu vădă negustorul, înholbă din ochi și răspunse:

— Bine, soldatule! De bună semă, sciu eu multe, și fata mea scie mai multe, dér tu ne-ai întrecutu.

— Acum, D-le negustorū, plătesc-mă ostenela.

Negustorul ii mai dete două sute ruble.

Soldatul ii mulțumi și se întorse casă și dete o masă mare la rude.

I. Chitu junior.

Săracul și bogatul.

tuse însă în usă, săracul său numai decâtă sare și i-o deschide, ilu rögă să între și să măre la elu preste nōpte. „E întunericu cum se cade, dize elu, astăzi și aşa nu poți călători mai departe“.

Asta îi plăcă bunului Dumnezeu și intră înălătrui. Muerea săracului îi întinse mâna și îi dize bine ai venită, ilu pofti să sedă și să mărnânce cu ei din ce li-a datu Dumnezeu, multu nu au, dér ce au și dău din totu inima. După aceea puse ceau-nul la focă și cătu bață în pălmă mămăligă cu lapte de capră era pe masă, și măncară cu toții împreună.

Bunului Dumnezeu ia plăcută cina astă simplă, pentru că vedea fețe îndestulite. După ce gătară cina, femeia șoptesce bărbatului: „audă, bărbate dragă, noi să ne asternem jos, pentru că sermanul călătoru să se culce și să se odihnească în patul nostru, și călătoru totu diaua și va fi ostenită“.

— „Prea bucurosu, dize bărbatul, l'oiu îmbă se se culce în patul nostru“, și apoi intorcându-se cătră prea bunul Dumnezeu ilu rugă, că de căi place să se culce și să se odihnească în patul lor.

Prea bunul Dumnezeu nu voia să diau bună dela ei și plecă mai departe.

primescă patul celor doi bătrâni, aceștia însă nu-lu slăbiră păna se înduplecă și se culcă în patul lor, ér dênsii își făcură unu asternutu pe pământu. A doară di bătrâni se sculară înaintea călătorului și éră încăldără puțină lapte. După ce rațele sôrelui străbătură pe ferestră și se sculă și bunul Dumnezeu își luă bățul să ca să plece mai departe. Când era să ésa, se întorce cătră omenii cei săraci și dice: „Fiind că sunteți omeni așa de cu milă și evlavioș, poftiți-vă trei lucruri, pe cari vréu să vi-le împlinescă!“

Si a diu săracul: „Ce să ne poftimă alta, decâtă fericirea vecinici și ca amendoi, cătu vomă trăi, să fim sănătoși și să avemă pânea de lipsă pentru totu dilele; a treia poftă nu sciu, ce să mai poftescă“.

— Dér, a diu prea bunul Dumnezeu, „nu vréi să ai o casă nouă, în locul ăsta vechi?“ — „Ba da, décă s'ar pute, de ce nu?“

Prea bunul Dumnezeu li-a împlinit dorințele și li-a schimbată casa veche cu una nouă și frumosă, după aceea își luă bună dela ei și plecă mai departe.

Mumai ce căntă cocoșii. Atunci vrăjitora cădu josu. Soldatul o luă de josu, o puse în sicriu, aședă capacul și o duse la cimitiru. Aci scoboră sicriul în grăpă și puse pământu peste elu. Se întorse apoi la negustorū și dize:

— Am făcutu totu ce mi-ai cerutu, tine calul.

Cândă ilu vădă negustorul, înholbă din ochi și răspunse:

— Bine, soldatule! De bună semă, sciu eu multe, și fata mea scie mai multe, dér tu ne-ai întrecutu.

— Acum, D-le negustorū, plătesc-mă ostenela.

Negustorul ii mai dete două sute ruble.

Soldatul ii mulțumi și se întorse casă și dete o masă mare la rude.

I. Chitu junior.

Săracul și bogatul.

Se dize, că în vremea de demultu, pe când bunul Dumnezeu umbla pe pământu printre omeni, într'o séră fiindu ostenită

tru acesta. Spre scopul acesta învățatorul trebuie să posedă și unu gradu însemnatu de prudență; să nu provoce desbinări, personalități și răsvrătiri în comună, cari în orice casu nu potu ave altu resultat, de către degradarea autoritatii lui, — lucru păgubitoru și pentru elu și pentru școlă și pentru comună.

Afară de acesta, nu credă nici de cum consultu pentru învățatoru a frecuenta prea desu localitatele publice. Mai bine face elu, decă petrece liniștitu și retrasu dela turmentele lumii, în cercul intimilor săi. Studiile și preparațiunile, de cari are învățatorul lipsă, sunt de ajunsu pentru a ocupa timpul ce ar voi a-lu consacra distractiunilor frecuente și adeseori sgomotose și compromițătoare, și astfel vătămatore prestigiului și autoritatii, de care are lipsă în mijlocul societății unde trăesc, nepotrivite cu gravitatea caracterului misiunei sale.

Unde se cere concursul și sfatul învățatorului, înțeleghendu bine lucrul, să-lu dea cu grăbire și bunăvoiță; unde nu, să rămână în rezervă până la alte timpuri, căci nu este de lipsă a vorbi unde nu sunt urechi, a predica în pustia.

Acestea am credutu de lipsă a le aminti cu ocazia de adă despre autoritatea învățatorului și susținerea ei în și afară de școlă.

I. Dariu.

HIGIENA.

Sudorea piciorelor.

Sudorea piciorelor este o boliă pe cătu de rea, pe atât de uricioasă. Mult suferă de acesta boliă cu anii, măcară vindecarea ei se poate face ușor și fără nici o cheltuélă. Elă ce dice în privința aceasta preotul Koeipp în cartea sa „Cura de apă”:

„Nu sciu ce să mă facă și cum să scapă de atata nădușelă la piciore!“ Așa se plângă mulți. Picioarele suntu când reci, când calde cu junghiuri, și-apoi ce miroș greu!

Așa este, dărăculu poate fi și mai mare, decă se opresce sudarea; urmăriile potu fi cele mai triste. Cu noscă pe unu domnă, căruia i s-a spus să-și spele dilnic piciorele cu apă rece de căte-va ori, și că astfelă sudarea va înceta. Așa a fost; sudarea a dispărut. Dărăurile? În locul nădușelei la piciore, veni o bolă grea. Intrebă pe orice omu cu minte: Se poate oare alt-fel? Cine vră să gonescă pe vulpe din gaura ei, nu trebuie să astupe gaura.

Dă unu asemenea vănatră ar ride și curcile.

Asudarea picioreloru nu e altceva, decătă niscesc sururi stricante, ce strică și osele în cari intră. Acesta e causa miroslui grozavu, ce gonește din casă ómeni și chiar animale și este o pacoste mare pentru nenorocitul, de care se feresce lumea.

Ce e de făcutu?

O haină, căută în păcură, și care împriascie unu miroslu urită, nu va căuta s-o curete, stergându din când în când cu unu burete. Spălătoresa va face o leșă bună și va spăla haina cum se cade opărindu. Unu spălătoru bună alu sudorii picioreloru va fi acela, care va dissolve, va spăla și scote totă sururile stricante și stricăciose. Totu-odată elu trebuie să vindece și să intărască și pielea cu osele, cari voru fi sufertă.

Mai bine și mai sigură este de a înfășura piciorele în cárpe muiate în apă, în care au fostu opările florile fenișe și rămurile de bradu. Aceste comprese estragă sururile stricante și buruenile au tot-odată unu efectu intăritoru.

In dece dile să se pue de 5—6 ori aceste comprese; apoi în timpu de 15 qile dilnică o bae caldă de piciore (până la pulpe), de căte dece minute, și totu-déuna urmăre de spălătură reci, (celu multu timpu de unu minutu). In fine va fi destulu pe săptămâna o compresa la piciore, cum s-a descrisă mai sus, său o bae de piciore. După incetarea nădușelor săpătă e forte bine de a umbla prin ierbă udă, din când în când căte unu sfertu de ceasă. Cine nu poate face acesta, să umble desculțu prin cameră căte-va minute. Nu poate crede cine-va, cătu multu bine face piciorului acesta; aerul atingându direct piciorul săpătă de strinsoreea ciorapului, ilu invioréză și intăresce. Acesta e unu lucru probat, încercat, și nu poate fi pusă la îndoială.

ECONOMIA.

Crescerea rămătorilor.

Rămătorii său porcii suntu animalele, cari se potu afla la casa plugarului bogat, ca și a celui săracu, de-ore-ce a nu ucide măcar unu porc la Crăciună însemnéză pe cele mai multe locuri și fi ajunsă la sapă de lemnă.

Rămătorii s-au imblândit din starea loră sălbatică, în care până astăzi se mai află pe unele locuri

prin pădură. De-alătmintre, că și rămătorii de casă se tragă din cei sălbatici, ne dovedesc natura și în-sușirile loră particulare, cari suntu aceleași.

Rămătorii sălbatici au nasul lungărețu, perii din cormă lungă și aspri, părul de pe trupă asemenea aspru, de colore sură, negră său roșietică, piciorele lungă și urechile ascuțite, stându dreptă în susu. Privindu și soiul primitiv de rămători, ce se mai află pe unele locuri, chiar și unu omu mai puținu cunosătoru le poate constata originea.

In timpul din urmă s-a sporită aproape pretutindenea soiul rămătorilor mangoliști, cu nasul și piciorele scurte, părul creță și urechile plecoșate. Acestă soi s-a adeverită, că se îngăse mai ușor și mai curându, ca celu primitiv.

Prin procurarea de veri mangoliști s-a mai îmbunătățit și soiul primitiv. Ba unii plugari mai harnici, precum și comune întregi, au începută în timpul din urmă a-și procura chiar și veri de soiul englez, cari la îngăsată ajungă o mărime și greutate, că și unu bou de mară.

Fă soiul rămătorului primitiv mongolită său englez, cerința cea dintăiu este, că ei să fiă aievea măncăcioși. Fără acăstă înșuire porcul pusă pe îngăsată numai alege și strică bucatele. Aceasta o sciu cei mai mulți din plugarii noștri, de aceea audimă cătăndu-se la cumpărare, decă porculu aievea și măncăciosu?

Unu rămătoru crescută are în gura lui 44 dinți, dintre cari 24 suntu măsele, 12 dinți tăietori, 4 colți și 4 jipi, numiți și dinți de lupi, cari se potu vedă mai bine la veri, de-ore-ce suntu esită și afară din gură.

Serătă portă până la fătare aproape 4 lună (12) dile. In timpul acestea scrăfă trebue mai bine îngrijită, ca să nu lapede purceii. Timpul celu mai potrivită pentru verirea scrăfelor este tómna în luna lui Noemvre, ca să fete primăveră prin Martie, când se potu scote la păsune. Pe timpul căldurilor mari, prin Iulie și August, scrăfele nu prea tină purceii, îi lapădă. Cu cătu fată scrăfele purcei mai puținu, cu atâtă li potu tină mai bine, — mai multu ca 6—8 purcei nu trebuie lăsată la o scrăfă.

Purceii se nască cu cei patru dinți dinaiute, cari căte-odată aşa suntu de lungă, încătu trebue retezăti cu törfecile, căci alteunu nu potu suge; căte trei — patru săpt-

mâni ei sugă numai lapte dela scrăfe, de aci încolo se potu nutri și cu săcară, ovăz, făină de cuceruză opărute și lapte acru, zără, său altă lătură. In lătură e bine a li-se da și cojă de ou și ose sdrobite, cari ajută formarea oselor și mistuirea. Că și purceii au lipsă de acelea lucruri se poate vedă de acolo, că slobodiști păfară, ei însiși umblă pe lângă păreți după vară și năspău, ca să mănușe.

La optă săptămâni după fătare purceii se potu înțarcă, de-ore-ce după aceea se potu nutri și numai cu alte măncări. Mascurii trebuie jucăniți la 4—6 săptămâni după fătare.

Unu veru bună ajunge la 60—80 scrăfe; elu poate fi înțebuinătă dela 1—4 ani. Cu cătu verii se slobodă mai târdi la scrăfe, cu atâtă ei se potu înțebuinătă mai multă.

Rămătorii de rudă (prăsilă) se prăsesc preste văra la câmpu. Păsunea lor trebuie să fiă mai cu sămă pe locuri umede (feneate) și în apropierea apelor curgătoare, său prin pădură la recăre. Pe timpul căldurilor mari trebuie lăsată să zacă căte trei-patră în apă și noroiu, care le prinde bine și îscapă de multe-oră de galăcile dela grumađi.

Gălcile (umflătura) dela grumađi este cea mai grea boliă, ce se ivesce la rămători; ele se ivescă în deobște pe timpul căldurilor mari, parte pentru că rămătorii nu au apă destulă de bună pentru leuată și scăldată, parte pentru că le întră prafu și noroiu de prin lacuri pe nasu, și acolo în grumađi li-se formează apoi niscesc paraziți, cari dau nascere gălciloru, cari în cele mai multe casuri se sfărtesc cu perirea porcului atacătă.

Rămătorii atacați de gălcii suntă tristă nu mănușă, stau cu capul plecată, mai multă zacă, suntu umflătă ca pétra la grumađi, bău apă multă, cască gura, scotă limba și mai pe urmă începă a tremura în trupul întregu, după care apoi se și prăpădescă.

Mijlocul celu mai bună de a feri rămătorii de gălcii, este să grijișă, ca văra, când vină din câmpu, să aibă tot-deuna apă prăspătă de beută în trăcă, eră pe timpul căldurilor mari e bine a-le da spălătură cu leșă, său spănză sdrobită în lătură, cam o lingură la doi rămători. Li-se trage spănză și în urechi când băgămă de sămă, că rămătorul e bolnavu. Afară de acestea se mai află prin farmacii (apotece) prafuri anumite (antimoniu), cari li-se presară în lătură.

Mai târdi se sculă și bogatul și punându-se la ferestă, cătu de mare și fă mirarea vădăndu prete drumu, unde era mai înainte căsuța săracului, o casă mare și frumosă. În holbându ochi, își strigă femmeia și ii dize: Nevastă, én veđi, ce-i astă? A séră a fostu în față năstră o colibă săracă, și astăzi o casă nouă frumosă; alergă într'acolo și ascultă, cum s-a întămplată astă?

Muieră se duse și întrebă pe săracă. Acesta ii povestii îndată din firu în părătă întămplarea cu călătorul străinu.

Femeia fugă numai de cătu îndărătu și spuse bărbatului cele audite. „I-mi vine să-mi smulgă părul din capu, dize acesta, decă a-șă fi scutu eu una ca astă, — străinul a fostu și la mine, dără eu l-am respinsu!

„Grăbesce, adause femeia, pune-te pe calu, omul acela încă nu va fi departe, trebuie să-lu ajungă și să ceri să-ți implinescă și tie trei dorințe.

Bogatul încăleca numai decătă și ajungându pe bunul Dumnezeu, ilu agră frumosu și dulce, dicenți-i, să nu fi suveran pe elu, că nu l'a lăsată îndată în

casă; elu căutase cheia dela usă, și până s-a intorsu nu l'a mai vădută; de se va întorce îndărătu, trebuie să tragă la elu.

„Da, răspunse prea bunul Dumnezeu, decă mă voiu întorce odată îndărătu, te voiu asculta“.

Atunci întrebă bogatul, că n-ar pute să-și spună și elu trei dorințe, ca vecinul său? „Da, răspunse bunul Dumnezeu, îți poti dori trei lucruri, dără nu-ți voru fi a bună, mai bine să nu-ți dorescă nimicu“. Bogatul însă dize, că-și va alege elu lucruri bune, numai de i'sar împlini de suru“. Și i-a răspunsu prea bunul Dumnezeu: Du-te numai acasă și trei lucruri, ce vei dori, și se voru împlini“.

Bogatul și-a ajunsu scopul, călări spre casă și se găndeau, ce să-și dorescă. Pe cănd își frământă elu capul și astfel lăsa frâul din mâna, calul începu a sări și ilu conturba neîntreruptă în gădirile sale, aşa că nu-și putea cugeta nimicu. Din cauza astă se năcăji pe calu și dize cu nerăbdare: „ei! rumpe-ți-s'ar gătul“. Cum scăpă vorba, pușu, cade josu și înaintea lui calul zacea mortu. Întăia dorință i se împlinise. Fiindu elu însă sgârcită

năvoită să lase săua la calu, o deslegă frumosu, o luă în spate și haide cătră casă pe josu. Acum se măngăia, că totuși i-au mai rămasu două dorințe.

Mergându astfel pe drumu, fiindu prafu mare și pe la amediu o nădușelă și mai mare, se încălzișe și era forte amărătu. Pe lângă altele ilu apăsa săua din spate, de altă parte nu-i venise de locu în minte ce să-și dorescă. „Décă mi-ăști dori totă împărătiile și totă bogățiile din lume, gănde-ă elu în sine, după aceea totu mai am eu felu și felu de poftă, astă o sciu înainte. Înă voi dori însă ceva, ca să nu-mi mai rămăne chiar nimicu de dorită.“

Cându găndeau: ei! acum am găsit-o, éră și dize: Astă e prea mică, prea neînsemnată. Atunci din întămplare își aduse aminte de nevasta lui: ce bine săde ea acasă la recăre în tienă! și năcăjitu de acesta, fără să scie, bombă în sine: Mi-ar plăce să sădă acasă pe săua astă și să nu se pótă scoboră de pe ea, decătă să o ducă eu pe spate.

Cum și-a gătată vorba, săua din spate să și facută nevădută, elu băgă înădată de sămă, că i'sa împlinită și a două

dorință. La găndul său astă ilu cuprinse nădușelă și mai mară și începă să fugă, hotărărită, că ajunsu acasă, să-și dorescă unu lucru de totu mare.

Cum sosește acasă și deschide ușa, vede în mijlocul casei pe nevastă-să se-đendu pe sea, fără să se pótă da josu de pe ea, strigându și vătându-se într'u. Atunci i-a diză elu: tacă, fi mulțumită, am ajunsu pe străină, și decă vrăi își dorescă totă bogățiile din lume, numai să se sedă acolo.“

„Ce-mi folosescă totă bogățiile lumii, răspunse ea, decă voiu sădă pe sea. Tu ai dorită să sădă pe ea, tu trebue să-mi ajută să mă și scoboră de pe ea!“ Vrându nevrându a trebuită să-și poftescă alu treilea lucru, ca ea să se pótă scoboră de pe sea, ceea ce să și întămplă. Din totă zola lui nu se alese, decătă cu năcasă, cu ostenelă și cu unu calu pierdută. Săracii însă trăiră îndestulită, liniștită și cu frica lui Dumnezeu până la sfîrșitul vieții.

Din „Povestii alese“, de

Moșulă.

5. Verfälschte schwarze Seide. Man verbrenne ein Musterchen des Stoffes von dem man kaufen will, und die etwaige Verfälschung tritt sofort zu Tage: Echte, rein gefärbte Seide kräuselt sofort zusammen, verlöscht bald und hinterlässt wenig Asche von ganz hellbrauner Farbe. — Verfälschte Seide (die leicht speckig wird und bricht) brennt langsam fort, namentlich glimmen die „Schußfäden“ weiter (wenn sehr mit Farbstoff erschwert), und hinterlässt eine dunkelbraune Asche, die sich im Gegensatz zur echten Seide nicht kräuselt, sondern krümmt. Verdächtigt man die Asche der echten Seide, so zerstöruft sie, die der verfälschten nicht. Die **Selden-Fabrik G. Henneberg** (K. u. K. Hofliefer.), **Zürich** versendet gern Muster von ihren echten Seidenstoffen an Jedermann, und liefert einzelne Roben und ganze Stücke porto- und zollfrei in die Wohnung an Private. — Briefe kosten 10 fr. und Postkarten 5 fr. Porto nach der Schweiz.

Recomandăm P. T. public pentru plasare de capitale

Scrisurile fonciare de 5%
ale **“Albinei”** inst. de cred. și econ. în **Sibiu**.
Acelea sunt emise în bucati à fl. 1000 și fl. 500 și se fructifică cu netto 5% fără nici unu scădemēnt.

Cuponii de interes să răscumpără la jumătate de an la 1 Ianuarie si 1 Iulie la cassele institutului din **Sibiu** și **Brașov** și la „Pester ung. Commerzial-Bank“ în **Budapestă fără nici unu scădemēnt și liber de orice provisioane**.

Pentru fructificarea punctuală și răscumpărarea scrisurilor fonciare garantăză:

1. **Ipotecile**, care în sensul legel pentru scrisuri fonciare eoperirea detentorilor de scrisuri fonciare și ascurate prin întăbulare în cărțile funduare în favorul acelora, asupra căror se emit scrisuri fonciare până la maximum $\frac{1}{3}$ a valorei de prețuire, ceea ce se confirmă prin controla Comitetului de supraveghiere pe sfârșitul scrisurilor emis.

Scrisurile fonciare oferă deci o siguranță mai mare ca și pupilară.

2. **Fondul de garanție de fl. 200,000** special al scrisurilor fonciare, prescris de legea amintită pentru mai mare siguranță a detentorilor de scrisuri fonciare, care sîndu e detașat din capitalul de acțiuni alui institutului.

3. **Totă cealaltă avere a institutului inclusiv fondul de rezervă.**

Scrisurile fonciare de 5% ale „ALBINEI“ atât cu privire la siguranță lor absolută, cât și ca una din chârtiele indigene cele mai fructifere se recomandă deci de sine pentru plasarea de capitale, de bani pupilară, fonduri publice și private etc. și le vindem pe cât ajunge provisioane lor în cursul de marfa al bursei din Budapestă.

În cumpărarea unei cantități mai mari le oferim în cursul mijlociu.

„ALBINA“
institut de credit și de economie
FILIALA BRAȘOV.

40-*

„VATRA“

FOAIE ILUSTRATĂ PENTRU FAMILIE

sau redacțiunea

D-lor I. SLAVICI, I. L. CARAGIALE și G. COŞBUC.

Această revistă ilustrată este dirijată de unul dintre cei mai apreciați scriitori români, cu menirea de a oferi Onor, publicul cetăților români, cele mai bune scrisori ale căror mai talentați scriitori români din tōte părțile locuite de Români.

Trebuie însă să se sperie în această revistă niciun nepotrivit cu tradițiile nemului nostru și cu moravurile familiilor.

Nu va fi crucea nici o jertfă pentru ajungerea acestui scop; grija de capetenie fiindă a nu lăsa să se sperie în acesta nimicu nepotrivit cu tradițiile nemului nostru și cu moravurile familiilor.

Cele mai bune **nuvele, romane, povestiri, poesi** etc., originale și alesă, voru occupa primul loc și numai întăplorător în alt 2-lea rând traducționi. Tōte insă în cea măcară, mai alesă și mai frumosă românească.

Artele, știința, recensiunile teatrale și musicale, nouăjile literare, evenimentele însemnante, partea variată și humoristică, tōte își vor avea coloane speciale rezervate în această fōie, cu competiția și cu onestitate redactate.

Nici viața casnică nu va fi neglijată. Sfaturi bune din punctul de vedere al educației, higienei, îmbrăcămintei, a traiului economic, felurite îndrumări folosită economiei casei, voru fi tratate cu multă grija.

Ilustri ațiunile voru fi alese pe câtă și cu putință din istoria nemului nostru, copii după tablourile artistilor noștri și a celor străini, vederi felurite din țara noastră și de pretutindeni unde locuiesc Români.

În aceste condiții se va prezenta onor, public român fōia ilustrată pentru familie

„VATRA“ CA UNU MĂRGRITARU ALU LITERATUREI NOSTRE NAȚIONALE, și va apărea de 2 ori pe lună, adică 24 fascicule pe anu de căte 4 cōte 40

mare, tipărită cu îngrăjire pe hârtie velina.

Prețul abonamentului pe unu an este: pentru Austro-Ungaria: **Corone 24**, pentru țările Uniunii Latine **Fr. 24**. — Vînderea cu numărul **Corone 1.10**, (Austro-Ungaria, Fr. 1.10). (Țările Uniunii Latine).

Subsemnatul Vă răgă să primiți cu simpatie apariția acestei publicații românești și să își asigure continuarea prin binevoitorul D-Vostre sprijinu, abona-du-Vă la ea.

Cu deosebită stiță:
C. SFETEA,
Librar-editor.—București.

Dintre tōte hărtile pentru țigarete este recunoscută de cea mai bună hărtie de țigarete **veritabilă frantuzescă**

„Le Gloria“

fabricaționea d-loră

JOSIFU BARDOU & FILS
în PERPIGNAN—PARIS.

60 medalii de aur, 16 diplome de onore mari, 20 diplome „Hors Concours“.

„Le Gloria“ este hărtie, care în fineță și bunătate întrece tōte celealte hărtii de țigarete ce există.

„Le Gloria“ este numai atunci veritabilă, decă fiă-care cărticică părță firma IOSIFU BARDOU & FILS.

„Le Gloria“ se efectuează cu marginile netede și cresătate (perforate).

„Le Gloria“ se efectuează și ca tuburi și adeca într-o calitate neintrecută de fină.

„Le Gloria“ este de căpătat în **Brașov** la tōte marchete și băcăniile en-gros, precum și la fiă-care debitantă mai bună de tutun.

7.-52

Celu mai renumită, ca bună și sănătosă surogată la cafea.

Se capătă în tōte locurile.

Neapărată de lipsă pentru fiă-care

De autorități medicale recomandată pentru femei, copii și cari suferă de stomacu etc.

1/2 Kilo 25 cr. (50 fileri). familie și consumator de cafea este

Caféua-Malz a lui Kathreiner Kneipp

cu gustă de cafea bónă.

Importantă pentru fiă-care găzdroie și mamă!

Sănătatea și bună starea materială a familiei atenă dela femeie și mamă. Loru ne adresăm pentru esaminarea și introducerea **Cafelei Malz Kathreiner Kneipp**. Este celu mai bună, mai naturală și sănătosă surogată la cafea. Nică o femeie să nu mai răuănește indiferentă față cu acăstă cestiune. E o însemnatate mare pentru sănătate și economie. Pentru prima oară se oferă unu productă indigenă, ca o cafea forte sănătosă pentru familiă. Are gustă bună, e forte nutritore. Kathreiner Kneip Malz cafea ca surogată păstră aroma cafelei. La incepătă să adaugă a treia parte și după gustă și necesitate mai multă. Ce economie mare dă față cu tōte surogatelor ustilate până acumă, cari suntă stricăcioase sănătății, neconsumabile și numai mijloc de a da colore. Fie-care găzdroie scie bine, că

cafăea băută fără surogată este curată otravă, causă dureri de nervi, dispoziție de apoplexie, tremurare de mâni etc. Ce bunătate mare pentru oră și cine, că pe lângă calitățile arătate mai susă, depărtă efectele stricăcioase ale cafelei. Reușita ceamare dela introducerea lui este cea mai bună dovdă pentru acăstă.

Caféua-Malz a lui Kathreiner Kneip se fabrică așa de escelentă incătă ajunge numai a se măcina laolaltă cu **cafăea** și a se prepara ca de obiceiu. Pentru bolnavi, persoane slabite, cu deosebire pentru copii nu există altă hrana mai bună ca **Malz-cafăea** măcinată, 5 minute tărtă, scursă, cu miere (ori zahăr) indulcită, cu lapte amestecată și așa servită. Este lucru de conștiință pentru fie-care mamă a face încercare.

N.B. Pentru a se feri de imitații la cumpărare să se bage bine de semă, decă este numele

Kathreiner.

326,3—10

Cafăea, care s'ar vinde nepachetată, său în pachete imitate spre a amăgi pe cumpărător, să se respingă.